

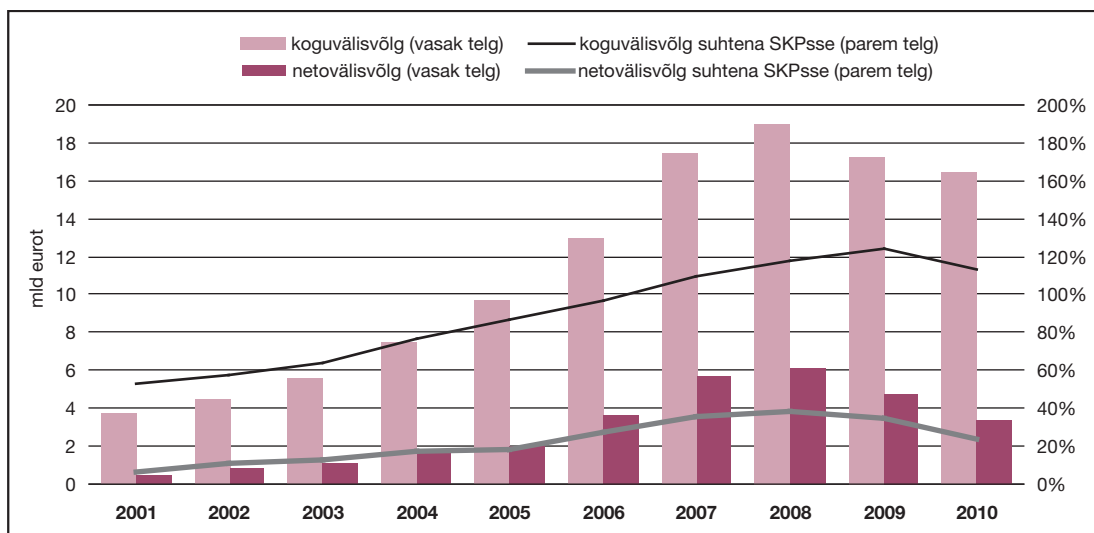
II. EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA VÄLISVÕLG 31. detsembril 2010

2010. aasta lõpus moodustasid Eestisse paigutatud välisinvesteeringud kokku ligi 27 mld eurot (Eesti aastase SKPga võrreldes 184%) ning nende maht kasvas aastaga 1% (vt tabel 2.1).

Koguvälisvõlg moodustas Eestisse paigutatud välisinvesteeringutest 62% ehk 16,5 mld eurot, olles aastaga vähenenud 5%. Koguvälisvõlg suhtena SKPsse alanes aasta jooksul 11 protsendipunkti võrra ning oli aastasest SKPst 14% suurem (vt joonis 2.1).

Tabel 2.1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln eurot)

	31.12.2009	Osatähtsus (%)	31.12.2010	Osatähtsus (%)	Muut (%)
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	15 076,3	100,0	16 278,5	100,0	8,0
Otseinvesteeringud välismaal	4 604,6	30,5	4 324,8	26,6	-6,1
Aktisia- või osakapital ja reinvesteeritud tulu	3 071,8	20,4	2 969,6	18,2	-3,3
Muu otseinvesteeringukapital	1 532,7	10,2	1 355,2	8,3	-11,6
Portfelliinvesteeringud	3 457,3	22,9	3 947,5	24,2	14,2
Omandiväärtpaberid	1 104,4	7,3	1 594,3	9,8	44,4
Võlaväärtpaberid	2 352,9	15,6	2 353,2	14,5	0,0
Võlakirjad	1 377,3	9,1	1 457,4	9,0	5,8
Rahaturuinstrumendid	975,6	6,5	895,8	5,5	-8,2
Tuletisinstrumendid	30,6	0,2	33,7	0,2	10,1
Muud investeeringud	4 219,7	28,0	6 063,7	37,2	43,7
Kaubanduskrediit	942,4	6,3	1 564,6	9,6	66,0
Laenud	1 006,7	6,7	1 584,2	9,7	57,4
Pikaajalised	692,0	4,6	1 089,9	6,7	57,5
Lühiajalised	314,8	2,1	494,3	3,0	57,0
Sularaha ja hoiused	1 989,3	13,2	2 480,4	15,2	24,7
Muud nõuded	281,3	1,9	434,5	2,7	54,5
Reservvara	2 764,2	18,3	1 908,8	11,7	-30,9
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	26 424,2	100,0	26 694,5	100,0	1,0
Otseinvesteeringud Eestis	11 653,8	44,1	12 302,0	46,1	5,6
Aktisia- või osakapital ja reinvesteeritud tulu	10 117,6	38,3	10 658,7	39,9	5,3
Muu otseinvesteeringukapital	1 536,2	5,8	1 643,3	6,2	7,0
Portfelliinvesteeringud	1 300,2	4,9	1 432,9	5,4	10,2
Omandiväärtpaberid	609,5	2,3	892,7	3,3	46,5
Võlaväärtpaberid	690,7	2,6	540,2	2,0	-21,8
Võlakirjad	683,8	2,6	536,3	2,0	-21,6
Rahaturuinstrumendid	6,9	0,0	3,9	0,0	-43,5
Tuletisinstrumendid	47,7	0,2	90,5	0,3	89,7
Muud investeeringud	13 422,5	50,8	12 869,1	48,2	-4,1
Kaubanduskrediit	619,8	2,3	1 133,6	4,2	82,9
Laenud	3 073,6	11,6	3 364,7	12,6	9,5
Pikaajalised	2 448,8	9,3	2 392,5	9,0	-2,3
Lühiajalised	624,8	2,4	972,2	3,6	55,6
Sularaha ja hoiused	9 265,3	35,1	7 738,7	29,0	-16,5
Muud kohustused	463,8	1,8	632,2	2,4	36,3
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-11 347,9		-10 416,0		-8,2
Pikaajaline	-12 867,4		-12 002,8		-6,7
Lühiajaline	1 519,5		1 586,7		4,4
KOGUVÄLISVÕLG	17 255,9		16 481,0		-4,5
NETOVÄLISVÕLG	-4 786,5		-3 380,9		-29,4
Valitsemissektor	407,7		394,8		-3,2

Joonis 2.1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

Eesti residentide välismaale paigutatud investeeringute kogumaht oli 2010. aasta lõpus 16,3 mld eurot, olles aastaga kasvanud 8%.

Eesti netoinvesteeringu positsioon oli Eestisse paigutatud välisinvesteeringute ülekaalu tõttu võrreldes residentide poolt välismaale paigutatud investeeringutega aasta lõpus 10,4 mld euro ulatuses negatiivne, vähenedes aasta jooksul 8%. Võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg vähenes aastaga 29% ning oli 3,4 mld eurot. Netovälisvõlg suhtena SKPsse oli 23%.

Eestisse tehtud välisinvesteeringute positsiooni struktuuris toimunud muutused väljendusid eelkõige muude investeeringute osakaalu languses ja otseinvesteeringute osakaalu tõususes. Aasta lõpus moodustasid 48% välisinvesteeringutest muud investeeringud (kaubanduskrediit, laenu, sularaha ja hoiused), 46% otseinvesteeringud ning ülejäänud portfelliinvesteeringud ja tuletisinstrumendid. Otseinvesteeringute positsioon kasvas aastaga 6% ja portfelliinvesteeringute positsioon 10%. Muude investeeringute positsioon vähenes 4%, eelkõige sularaha ja hoiuste arvel, kuna pangad kasutasid kohustusliku reservinõude alanemise tagajärjel vabanenud vahendeid oma võlakoormuse vähendamiseks.

Eestisse tegid investeeringuid põhiliselt Rootsi ja Soome investorid, hõlmades vastavalt 32% ja 22% kogu investeerimispositsioonist (vt tabel 2.2). Seejuures Rootsi osakaal langes aastaga enam kui 5 protsendipunkti võrra, peamiselt osutatud finantsteenuste vähenemise tulemusena, mis hõivasid 76% Rootsi investeeringute kogupositsioonist Eestis. Samas suurenesid Rootsi investeeringud elektroonikatööstuses aastaga kümme korda. Soome investeeringute positsioon Eestis oli tegevusalade mõttes laiapõhjalisem, kuid ka siin oli ülekaalus finantsteenuste osutamine, mis moodustas 43% Soome kogupositsioonist. Väiksemas mahus investeerisid Eestisse veel Holland, Suurbritannia ja Saksamaa. Peale finantsteenuste osutamise olid populaarsemad kinnisvarategevus, hulgikaubandus, peakontorite tegevus ning elektri- ja gaasivarustus.

Analüüsid eraldi Eestisse tehtud otseinvesteeringute positsiooni, siis oli see suhteliselt sarnane kogu investeerimispositsiooniga – põhilised otseinvestorid pärinesid Rootsist ja Soomest (ligi 60% otseinvesteeringute positsioonist) ning peamine otseinvesteeringu valdkond oli finantsvahendus (vt tabel 2.3).

Tabel 2.2. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Nõuded			Kohustused		
Tegevusalad					
	31.12.2009	31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
Finantsteenuste osutamine*	51,4	45,3	Finantsteenuste osutamine*	54,7	48,0
Kindlustus, edasikindlustus ja pensionifondid**	8,8	9,4	Kinnisvaraala tegevus	6,7	7,3
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	7,7	7,1	Hulgikaubandus***	5,3	5,5
Hulgikaubandus***	5,4	5,4	Peakontorite tegevus; juhtimisala nõustamine	6,1	4,8
Peakontorite tegevus; juhtimisala nõustamine	5,0	4,9	Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	3,0	3,3
Muud	21,7	28,0	Muud	24,2	31,1
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	31.12.2009	31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
Leedu	10,7	12,1	Rootsi	37,6	32,3
Läti	11,8	10,3	Soome	21,2	22,1
Rootsi	4,9	8,3	Holland	4,3	4,6
Soome	6,1	6,7	Suurbritannia	3,6	3,5
Saksamaa	7,6	5,3	Saksamaa	1,7	3,2
Ülejäänud riigid	58,8	57,3	Ülejäänud riigid	31,6	34,3
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

* V.a kindlustus ja pensionifondid.

** V.a. kohustuslik sotsiaalkindlustus.

*** V.a. mootorsõidukid ja mootorrattad.

Tabel 2.3. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Välismaal			Eestis		
Tegevusalad					
	31.12.2009	31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
Finantsteenuste osutamine*	38,6	39,7	Finantsteenuste osutamine*	29,3	28,3
Peakontorite tegevus; juhtimisala nõustamine	14,4	15,0	Kinnisvaraala tegevus	11,1	12,2
Vettransport	11,0	12,4	Peakontorite tegevus; juhtimisala nõustamine	11,7	7,8
Kinnisvaraala tegevus	11,0	11,9	Hulgikaubandus**	7,9	7,2
Hulgikaubandus**	4,8	5,5	Laondus ja veondust abistavad tegevusalad	3,9	4,4
Muud	20,1	15,7	Muud	36,1	40,1
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	31.12.2009	31.12.2010		31.12.2009	31.12.2010
Leedu	27,7	29,6	Rootsi	38,6	35,0
Läti	29,1	25,4	Soome	22,1	23,4
Küpros	12,0	13,9	Holland	8,9	8,9
Soome	6,1	6,4	Venemaa	3,5	3,5
Venemaa	4,9	5,6	Norra	3,4	2,9
Ülejäänud riigid	20,2	19,0	Ülejäänud riigid	23,5	26,3
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

* V.a kindlustus ja pensionifondid.

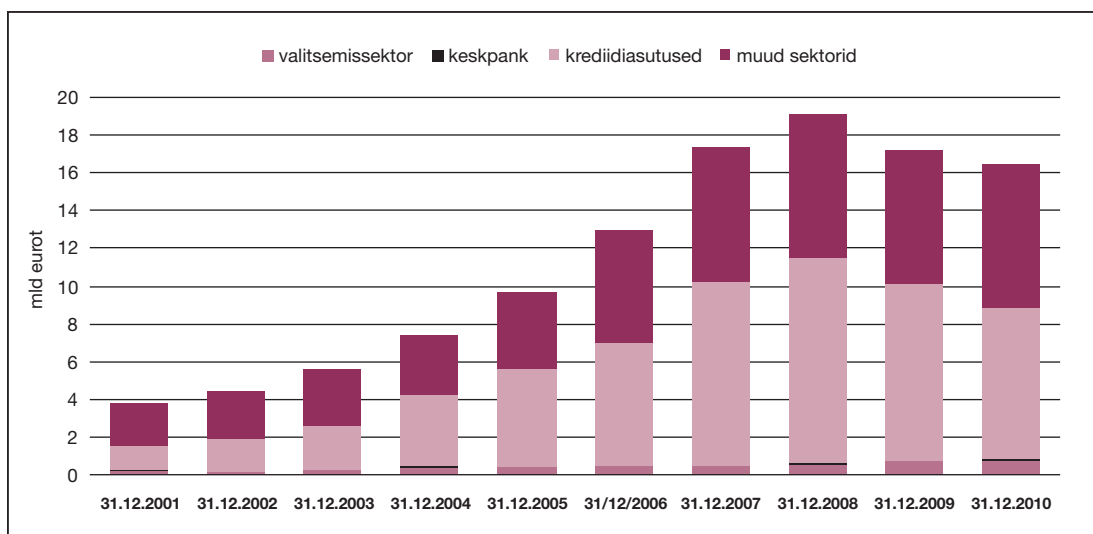
** V.a mootorsõidukid ja mootorrattad.

Eestist välismaale tehtud investeeringute positsiooni struktuuris toimus olulisi muutusi, mis olid osaliselt seotud pankade kohustusliku reservinõude alandamisega. Selle tulemusena vähenesid reservivarad ligi kolmandiku võrra ning nende osakaal välisnõuete positsioonis langes 18%lt 2009. aasta lõpus 12%le 2010. aasta lõpus. Otseinvesteeringute osakaal alanes 4 protsendipunkti võrra ning muude investeeringute oma tõusis ligi 9 protsendipunkti võrra. Otseinvesteeringud hõlmasid aasta lõpus välisnõuete positsioonist 27%, portfelliinvesteeringud 24% ning muud investeeringud 37%. Muude investeeringute kasvu taga olid kaubakrediidi, laenuõuete ning sularaha ja hoiuste nõuete suurenemine.

Riike, kuhu Eesti on investeerinud, on väga palju. Enim on investeeritud lähiriikidesse: Leetu 12%, Lätti 10%, Rootsi 8%, Soome 7% ja Saksamaale 5%. Ligi poole (45%) välismaale suunatud investeeringutest tegid finantsvahenduse investorid, väiksemas mahus kindlustus- ja pensionifondide (9%), avaliku sektori (7%), hulgikaubanduse (5%) ja peakontorite tegevuse investorid (5%).

Otseinvesteeringute positsioon välismaal oli mõnevõrra kontsentreeritum võrreldes kogu investeerimispositsiooniga välismaal ja hõlmas põhiliselt kolme riiki: Leedut (30% otseinvesteeringute positsioonist välismaal), Lätti (25%) ja Küprost (14%). Finantsvahenduse investorite otseinvesteeringud hõlmasid otseinvesteeringute positsioonist välismaal 40%, järgnesid peakontorite (15%), veetranspordi (12%), kinnisvara (12%) ja hulgikaubanduse investorite (6%) otseinvesteeringud.

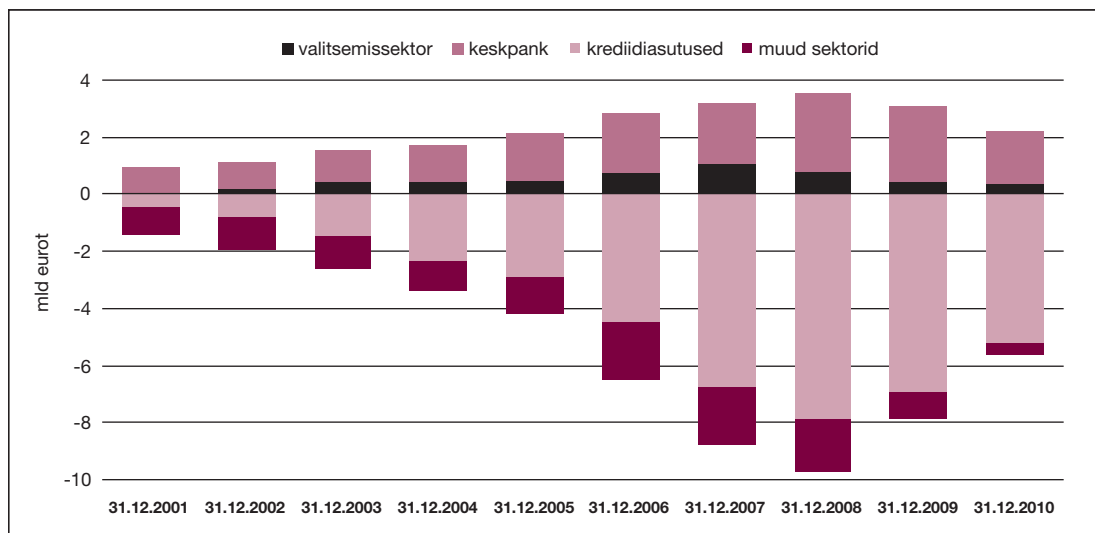
Eesti **välisvõlga** vähendasid eelkõige krediidiasutused, kelle võlakohustused kahanesid 15% ning kelle osakaal koguvälisvõlas langes 49%le. Samal ajal muude sektorite välisvõlg kasvas ligi viiendiku võrra ning hõlmas koguvälisvõlast 28%. Koguvälisvõlast 19% moodustasid otseinvesteeringusuhetes olevate äriühingute vahelised võlad. Valitsemissektori välisvõlg oli vaid ligi 5%. Koguvälisvõlast 52% oli seotud Rootsi ja Soomega ning 62% nende riikide võlast moodustasid krediidiasutuste võlakohustused. Netovälisvõla tekitasid eelkõige krediidiasutused ning vähesel määral muude sektorite ettevõtted, kelle võlakohustused ületasid võlanõudeid. Samal ajal ületasid valitsuse ja keskpanga võlanõuded nende võlakohustusi. Koguvälisvõla ja netovälisvõla struktuurist majandussektorite kaupa annavad ülevaate joonised 2.2.-2.3. Joonisel 2.4 on koguvälisvõlg jaotatud komponentideks. Üle poole (53%) koguvälisvõlast moodustasid muu sektori ettevõtete ja krediidiasutuste grupisisesed võlakohustused.

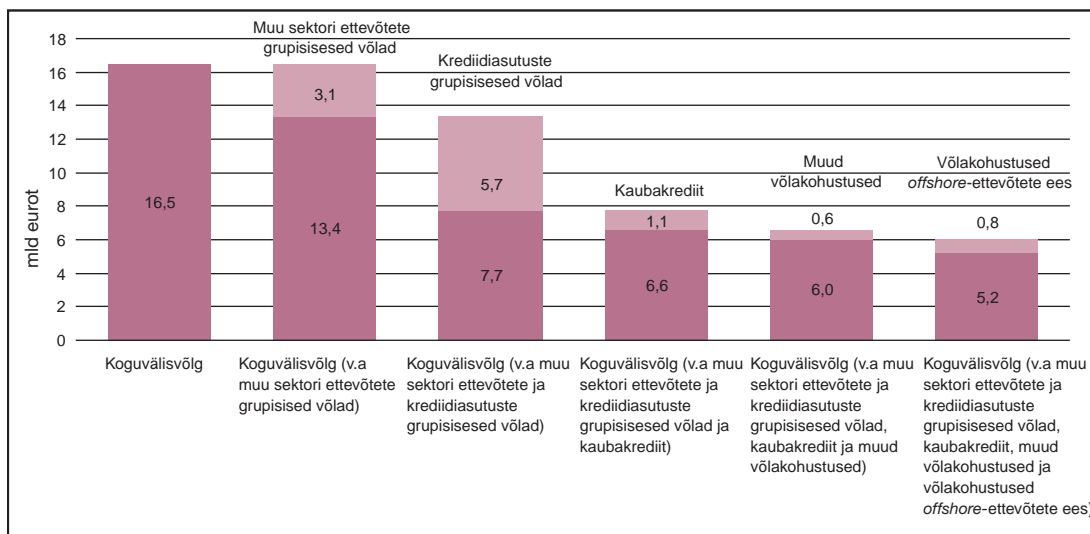
Joonis 2.2. Eesti koguvälisvõlg majandussektorite järgi

Tabel 2.4. Välisvõlg (mln eurot)

	31.12.2009	Osatähtsus (%)	31.12.2010	Osatähtsus (%)	Muut (%)
VÕLAKOHUSTUSED					
I. Valitsemissektor	746,6	4,3	754,1	4,6	1,0
Lühiajalised	0,1	0,0	0,2	0,0	100,0
Pikaajalised	746,5	4,3	753,9	4,6	1,0
II. Keskpank	79,0	0,5	80,4	0,5	1,8
Lühiajalised	11,5	0,1	8,3	0,1	-27,8
Pikaajalised	67,4	0,4	72,1	0,4	7,0
III. Krediidiasutused	9 404,9	54,5	8 003,7	48,6	-14,9
Lühiajalised	4 781,1	27,7	4 501,0	27,3	-5,9
Pikaajalised	4 623,8	26,8	3 502,7	21,3	-24,2
IV. Muud sektorid	3 882,7	22,5	4 571,1	27,7	17,7
Lühiajalised	1 269,2	7,4	2 145,7	13,0	69,1
Pikaajalised	2 613,5	15,1	2 425,5	14,7	-7,2
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	3 142,7	18,2	3 071,7	18,6	-2,3
KOGUVÄLISVÕLG	17 255,9	100,0	16 481,0	100,0	-4,5
VÕLANÕUDED					
I. Valitsemissektor	1 154,3	9,3	1 148,9	8,8	-0,5
Lühiajalised	593,5	4,8	584,4	4,5	-1,5
Pikaajalised	560,9	4,5	564,5	4,3	0,6
II. Keskpank	2 758,3	22,1	1 900,3	14,5	-31,1
Lühiajalised	2 353,0	18,9	1 654,8	12,6	-29,7
Pikaajalised	405,3	3,3	245,5	1,9	-39,4
III. Krediidiasutused	2 469,7	19,8	2 761,1	21,1	11,8
Lühiajalised	1 809,4	14,5	2 001,6	15,3	10,6
Pikaajalised	660,3	5,3	759,5	5,8	15,0
IV. Muud sektorid	2 948,0	23,6	4 506,3	34,4	52,9
Lühiajalised	1 936,7	15,5	3 102,2	23,7	60,2
Pikaajalised	1 011,3	8,1	1 404,0	10,7	38,8
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	3 139,3	25,2	2 783,5	21,2	-11,3
VÕLANÕUDED KOKKU	12 469,5	100,0	13 100,1	100,0	5,1
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)					
I. Valitsemissektor	407,7		394,8		-3,2
Lühiajaline	593,3		584,2		-1,5
Pikaajaline	-185,7		-189,5		2,0
II. Keskpank	2 679,3		1 819,9		-32,1
Lühiajaline	2 341,4		1 646,5		-29,7
Pikaajaline	337,9		173,4		-48,7
III. Krediidiasutused	-6 935,2		-5 242,6		-24,4
Lühiajaline	-2 971,7		-2 499,4		-15,9
Pikaajaline	-3 963,5		-2 743,2		-30,8
IV. Muud sektorid	-934,7		-64,9		-93,1
Lühiajaline	667,5		956,6		43,3
Pikaajaline	-1 602,2		-1 021,5		-36,2
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-3,5		-288,2		8134,3
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-4 786,5		-3 380,9		-29,4

Joonis 2.3. Eesti netovälisvõlg majandussektorite järgi

Joonis 2.4. Eesti koguvälisvõla struktuur